la humanitat

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

Redacció 17, rue de Texel PARIS (XIV·)
Administració : 30, rue des 3-Journées, PERPIGNAN
Tresoreria : SANTIAGO VILA 250, route d'Elne, PERPIGNAN (P.-O)
Compte de xecs postals nº 57.675 Montpellier

Els sacrificis fets per una causa justa son llevor infal.lible de victoria.
PRESIDENT IRLA.

2ª EPOCA – Nº 75 – 2 d'Octubre del 1947 | Fundador : Lluis COMPANYS | Director : Emili VIGO | PREU : 5 francs

Editorial

Lleialtat abans que unitat

Val a dir que el tema, i sobretot el mot, ha estat explotat. Una de les paradoxes de la nostra època la constitueix aquesta apel.lacio constant, ininterrompuda, a la unitat amb fins poc sovint nobles i amb objectius no gaire enlairats. La maniobra i la traveta, quan no la imposició, ha estat feta en nom de la unitat. I en nom de la unitat s'han formulat les excomunicacions fulminants i les diatribes radicals. I valent-se, encara, de la unitat s'ha admonestat, fins al llindar del xantatge, a aquells que no volguessin seguir unes tendències que havien de conduir-nos, sense intermediaris, a la felicitat més absoluta.

D'aquest mal que pateix la nostra època no podiem estar-ne absents nosaltres. Tots som testimonis — per no haver-nos d'endinsar en evocacions — de l'esdevingut en els darrers anys i de l'estadi en què es troba la nostra política. La unitat volgué fer-se si us plau per força, primer ; després s'adoptaren altres punts de vista més prudents ; tot seguit s'amenaça a aquells que volien trencar-la ; finalment, les coses en la situació que tots coneixem, novament s'entonen els càntics a la fórmula màgica.

Diguem-ho francament : potser seria hora que tots plegats sortissim d'aquest cercle viciós, i que d'una vegada es plantegés el problema en les seves exactes proporcions. Parlar d'unitat és ben poca cosa. Fer-la possible, ja comença a comptar una miqueta més. Però propiciar el clima que hi condueixi importa per damunt de tot. Naturalment, la unitat ha de fer-se sobre bases molt clares i molt concretes i, sobretot — i això és el que més importa remarcar — amb un sentit de lleialtat i d'ètica polítiques absoluta. Es a dir : volguer-se servir d'una situació donada per a bastir-hi cambinacions més o menys licites i confessables, no conducix a altra cosa que al fracàs, sigui el que es vulgui aquell que porti a terme la maniobra.

Ací rau, es vulgui o no, el fracàs absolut de la idea unitària. I si no es canvia de mètodes i de tactiques, cada vegada les diferències seran majors i l'acord menys possible, precisament en una hora en que caldria llimar tantes aspreses i arribar ràpidament a acords, tant en el camp de la política republicana com, en un àmbit molt més concret, en el de la catalana.

Tenim interès a fer aquesta afirmació car davant l'actual etapa de la nostra política cal que es parli un llenguatge ben franc i que, de bell antuvi, es sentin unes premises que no enganyin a ningù. L'Esquerra ha fet tots els esforços possibles per asolir un clima cordial i de feconda col.laboració entre totes les forces enemigues del règim que endogala el nostre poble. La nostra actuació, la nostra linea de conducta, n'és testimoni. Ara mateix el nostre Partit, com afirmàven fa poc des d'aquest mateix lloc, està disposat a aportar tot el seu esforç per a tot alló que signifiqui coincidència i acció i eviti, davant l'opinió internacional, un espectacle més que lamentable. En definitiva, adoptant aquesta actitud, no fem altra cosa que seguir una línea de conducta que ens traçàrem en l'hora de l'alliberació de França.

Ara bé ; no cregui ningù que acceptèssim posicions enganyoses ; que sota un fals aspecte d'unió tolerèssim amagar qui sap les xacres ; que creguèssim licita la traveta amb el company de lluita i la difamació d'aquells amb qui es mena el combat. No ; per aquest viatge no ens calen alforges i qui vulgui emprendre'l que sàpiga des d'ara que no comptara amb nosaltres.

No es falsa pressumpció fer totes aquestes afirmacions, car sabem pla bé què representa l'Esquerra en el camp de la nostra política i com sense l'Esquerra a Catalunya no podran portar-se a terme les actuacions que l'hora actual — i el futur immediat — imposen: Estem disposats a actuar units entorn uns objectius ben clars, ben concrets, ben delimitats, que no es prestin al més lleu equívoc i, sobretot, que no enfondeixen el confusionisme. Creiem que cal clarificar la política nacional catalana i arreconar-ne tots els provincialismes que malden per infiltrars'hi. Creiem que son els catalans qui hem de portar a terme aquesta tasca sense necessitat d'intervencions alienes. I creiem, sobretot, que tot això ha de fer-se a la llum del dia i amb absoluta lleialtat.

Sempre hem denunciat les maniobres que, entorn els grans mots, han volgut portar-se a terme. Mai hem acceptat cap imposició vingués d'allí on es volgués. Avui més que mai entenem seguir fidels a la nostra linia de conducta.

L'ACTUALITAT POLITICA

Una nota del President de la Generalitat davant l'assemblea de l'O. N. U. – Convocatoria de les Corts de la Repùblica. – El problema espanyol davant la O. N. U. – Entorn de les activitats del Sr. Prieto. – Posicio dels diferents partits i organitzacions sindicals. – Darreres noves de l'Espanya franquista.

El President de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el seu Govern, ha publicat la nota següent :

« Dintre pocs dies, segons programa establert, l'Assemblea de l'O. N. U., altra vegada, s'ocuparà del problema espanyol. Caldrà examinar com foren seguides les recomanacions de reduccio de les representacions diplomàtiques i l'eliminacio de l'Espanya franquista de tots els organismes internacionals. Caldrà sospesar quin guany democràtic s'ha obtingut en el termini « raonable » otorgat, el qual resulta clos amb dos invents d'aquella Espanya : el del plebiscit amb un sol elector, que era el sol elegit, i el d'una monarquia de butxaca, feta a gust de l'àrbitre suprem, perquè se'n serveixi com i quan voldrà. Sembla, talment, que l'exàmen d'aquestes maniobres hagi de reformar la condemna del règim, donar per esgotats els terminis, i confirmar Espanya en l'isolament : malediccio deguda a una iniquitat que ultratja la consciència civica dels pobles lliures.

Catalunya, com totes les contrades hispàniques, necessita el retorn del seu dret i de la seva responsabilitat. Comunes son les terribles proves, i comuna la seguretat del redreç. Tanmateix, pero, la protesta de Catalunya és doble, perquè recapta la llibertat no sols com una condicio política normal, sino també com instrument de creacio particular i d'emulacio federada. I la nostra esperança es nodreix d'aquesta memoria : cap desastre, cap opressio, no han pogut impedir que de la prova n'eixis, cada vegada, una Catalunya més bella i encomanada a noves perspectives.

Res no ens seria més grat que veure com l'O. N. U. reeixia a assegurar la pau perfecta entre les nacions, a esvair els temors que fan precàries les aliances i a inaugurar la unio i la concordia mitjançant una accio combinada contra el règim de Franco. Estimulats per aquests sortosos auspicis, podrien creure, al capdavall, que els nostres sofriments no havien pas estat l'obra d'un fat insensible, que la sang escampada no ho havia estat inutilment, i que el nostre esforç d'alliberacio, que és finalment la cosa que més compta, coincidia i és confonia amb l'esforç de l'alliberacio universal.

Pero, si perturbacions i inseguretats en vastes esferes que ens depassen, motivessin, altra vegada, mesures inoperants, i restés travada amb la sort d'Espanya la d'una bon part d'Europa, aleshores, sense cap minva de la nostra conviccio, nosaltres, dintre el solc institucional, seguiriem servint la Catalunya renovada vivificada i reconstruïda, amb els seus fills retrobats, i, per retorn de forja, disposada a una sorprenent mesura de generositat. Les conseqüències momentànies de la coaccio i la corrupció franquistes, no afebleixen pas la nostra confiança en el poble català, en els seus drets i deures politics i igualment en la seva dignitat civil. Restarem fidels a les institucions republicanes que el poble va donar-se d'acord amb les seves inclinacions seculars. Els dies adversos no han estat pas per a nosaltres motiu de descoratjament, sino de tenacitat. I conservarem la nostra fè com un sagrat diposit fins aquell dia que el poble de Catalunya, per voluntat lliurement expressada, ens donarà la rao; i tant debo que, en havent-nos relievat i judicat, ens avantatgi en el cami d'aquesta fè i d'aquest desig.

Paris, el 15 de setembre del 1947 ».

CONVOCATORIA DE LES CORTS DE LA REPUBLICA

Ja recordaran els nostres lectors la demanda de la minoria parlamentaria socialista de que fossin convocades les Corts amb la maxima urgència, i en tot cas abans de la reunio de l'Assemblea General de les Nacions Unides, i el text de la resposta del Sr. Albornoz, cap del Govern Republica, manifestant que es reservava el dret de convocar aquest organisme quan ell ho cregués mes oportu, tenint en compte les possibilitats de reunio per una part, i el text de la declaracio ministerial per l'altra que, com es recordarà, feia de la reunio de les Corts el segon objectiu del seu Govern. Acaba de publicar-se un decret de la Presidència del Consell que diu aixi, en la seva part dispositiva : « Articulo unico : En virtud de lo dispuesto en el articulo ochento y uno de la Constitucion de la Republica, se convoca al Congreso de los Diputados a una reunion extraordinaria que habrá de celebrarse en Francia en el lugar y hora que señale en virtud de una de sus facultades, la Mesa del Congreso, el dia 25 de noviembre y siguientes de mil novecientos cuarenta y siete ».

Donada la dispersio dels diputats en exercici hom es pregunta quin serà el nombre d'assistents. Tenint en compte que a França hi resideixen una seixantena i que sembla es volen donar facilitats als residents en altres paisos per a que puguin assistir-hi, és molt possible que es concentrin un centenar de diputats. Es desconeix l'ordre del dia, i, oficialment, el lloc de la reunio, encara que tot fa suposar que serà a Blois.

EL PROBLEMA ESPANYOL DAVANT LA O. N. U.

En la llista de questions que hauran d'ésser debatudes per l'Assemblea general de les Nacions Unides, el problema espanyol hi figura amb el numero 19. Aixo vol dir, donada la complexitat dels afers que es tractaran abans i la parcimonia amb que s'adopten les resolucions, que el nostre plet, si és discuteix, ho serà a les darreries de la sessio actual. En el si de les diverses delegacions, es nota una prudent reserva i poques son les que han fet coneixer llur pensament en relacio amb el problema creat per la persistència del règim franquista, malgrat les recomanacions de la darrera Assemblea plenària. França, per boca del seu ministre de negocis estrangers i del Sr. Jouhaux, es una de les poques que ha manifestat la seva intencio de donar suport als republicans espanyols cas que el problema espanyol es plantegi. El més sorprenent, és potser el silenci gairebé total de les delegacions de l'América Llatina. Val a dir, que la presència a Lake Success de quatre o cinc delegacions espanyoles, deu augmentar la reticència d'algunes potències i fer més dificil el plantejament del nostre problema i l'adopcio de mesures pertinents. En efecte : es troben ja o Nova York : la delegacio oficial del Govern de la Republica, formada pel propi President del Consell Sr. Albornoz i el Sr. Maldonado, sots-secretari de la Presidència ; el Sr. Trifon Gomez que es de suposar representa la tesi del Partit Socialista Espanyol, encara que el motiu declarat de la seva presència en terres americanes sigui el d'assistir a una reunio del sindicat de transports ; el Sr. Alvarez del Vayo, porta paraula de « España Combatiente » i de la política del Dr. Negrin, que exercira la seva influència, sobretot, prop de les nacions de l'Europa oriental ; no hi ha dubte també que Franco hi enviarà si no ho ha fet encara, una delegacio d'observadors i, en fi, es gairebé segur que algun representant monàrquic farà també acte de presència. En aquestes condicions, hem de reconèixer que una accio conjunta és dificil sino impossible i temem que la divisio dels esforços, repercutirà en contra nostre, com la divisio de les grans potències, dificulta la solucio de tots els problemes que afecten la pau del mon.

ENTORN DE LES ACTIVITATS DEL Sr. PRIETO

En el moment d'aparèixer aquest numero, seguament el Sr. Prieto haurà ja tornat a França després d'haver estat uns dies a Londres ja que la seva tornada està anunciada per dilluns dia 29. Quins resultats haurà obtingut el lider socialista ? Sembla ésser que ha estat especialment invitat pel Sr. Bevin, encara que sense donar a l'invitacio un caràcter oficial. Es posible que les entrevistes que hagi pogut tenir Prieto amb diferents personalitats britàniques hagin estat interessants, tenint en compte l'actual moment politic i l'eventualitat de la discussio del nostre problema a l'O. N. U.

Per altra part, no sembla, fins ara, que la iniciativa del Partit socialista hagi obtingut una acollida massa satisfactoria per part dels diversos partits i organitzacions antifranquistes. No creiem s'hagi fet publica altra adhesio que la dels Srs. Sanchez Guerra, Montilla i Careaga. Els partits republicans espanyols, com també el partit comunista, ataquen violentmen Prieto i els seus amics i no sembla pas que es puguin arribar, per ara i tant, a un clima d'acord i de conciliacio. La C. N. T. col-laboracionista, tampoc ha fet conèixer el seu punt de vista i unicament podem dir que la seva actitud no està encara ben definida, com ho diu l'editorial publicat en el numero 82 de « España Libre » i del qual retallem el següent passatge : « Hay quienes echando las campanas al vuelo, han afirmado de una manera simplista que la C. N. T. sigue a Prieto, que la C. N. T. del interior acepta el Plan Prieto. Nosotros les decimos a estos señores que no se precipiten ; déjennos hablar a nosotros y no tengan prisa. Doctores tiene la iglesia, que definiran su actitud »... En fin, ens cal assenyalar la dimissio del Sr. De Francisco ,del càrrec de president del P. S O. E., per disconformitat amb els acords adoptats pel darrer ple de delegats d'aquest partit.

Cal doncs esperar uns dies encara, per tal saber si Indalecio Prieto i el Partit Socialista, podran portar a bon terme la linia politica adoptada pels organismes competents d'aquesta organitzacio.

A Londres el senyor Prieto ha fet diverses manifestacions a la premsa, sense aportar cap nou element als ja coneguts de la seva posicio. Ha dit que el Partit Socialista es trobava en excel-lents condicions per a el nucli que religuí totes les bones voluntats. En l'esforç que hem iniciat — ha afegit — cal veure l'intent suprem de salvar Espanya de la seva trista situacio i que per arribar a la reconciliacio nacional cal liquidar l'esperit de guerra civil i la dictadura franquista.

I, finalment el senyor Prieto responent als atacs de què és objecte ha afirmat que és sent més socialista, més democrata i més republicà que mai, pero que al mateix temps és realista i que davant la situacio actual creu que només la seva posicio és susceptible d'oferir una solucio al nostre problema.

POSICIO DELS DIFERENTS PARTITS I ORGANIZACIONS SINDICALS

Poques variacions en la posicio dels diversos grups politics i sindicals. Ens cal destacar pero, l'actitud del Partit Comunista, el qual, contrariament al que semblava i al que feia suposar la lletra adreçada al Sr. Albornoz al formar-se el darrer govern, han adoptat una actitud sino de suport, al menys de no beligerància, respecte al Govern de la Republica, encara que insisteixin perque se hi dongui entrada a representants de la seva organitzacio i d'altres sectors antifranquistes. « España Combatiente », que semblava també que anava a emprendre una critica del govern republica, es manté en una reserva discreta i concentra els seus atacs contra la politica de Prieto i dels socialistes. Els propers dies seran segurament molt rics en deliberasions perquè és natural que tots els sectors politics es voldran presentar a les Corts amb un pensament perfectament definit. Desitgem que les divergències existents puguin ésser aplanides i que la propera reunio dels diputats, lluny d'ésser l'exterioritzacio d'aquesta diversitat de punts de vista, permeti trobar un clima de conciliacio i de bona voluntat.

DARRERES NOVES DE L'ESPANYA FRANQUISTA

Reproduim la següent informacio sobre el comerç exterior d'Espanya, publicada en el « Butlleti d'Informacio del Govern de la Generalitat » : « Els diaris franquistes del dia 11 de setembre publiquen l'estadistica oficial del comerç exterior d'Espanya en 1946, facilitada per la Direccio General de Duanes. Aquesta estadistica reconeix un déficit de 166..300.000 pessetes or, « déficit que es compensa, diu la nota oficiosa, tenint en compte que en els valors d'importacio son compresos els pagaments per nolits i assegurances en el transport de les mercaderies, serveis ambdos que en la majoria dels casos han estat prestats per entitats espanyoles ».

Passa a la segona plana

El proper Ple d'E. R. de C.

Els propers dies 18 i 19 d'octubre tindra lloc a la ciutat de Montpeller l'anunciat Ple d'E.R. de C.

Com ja hem manifestat aquest Ple tindra una gran importancia politica. El Consell Executiu del Partit esta estudiant els diversos aspectes de la situacio creada després de la constitucio del nou Govern de la Republica, aixi com el conjunt de problemes que afecten a la politica catalana, sobretot els que fan referéncia a les relacions amb les demés forces politiques i sindicals de la nostra terra.

El Consell Executiu fara arribar als organismes del Partit l'ordre del dia d'aquest Ple, aixi com la documentacio que hi faci referencia. Per la seva banda, el Consell Directiu a França trametra directament als organismes que d'ell depenen la documentacio esmentada.

LA REPRESSIO FRANQUISTA A CATALUNYA

Diverses de les detencions efectuades darrerament per la policia franquista i de les quals foren victimes un gran nombre d'amics nostres, han estat mantingudes. Altres companys, després d'haver estat repetidament apallissats, han estat posats en llibertat provisional.

Per altra banda, la setmana passada començà un consell de guerra contra dotze antifeixistes els quals son acusats d'actes terroristes. El fiscal demana la pena de mort per a nou d'entre ells. A més, s'anuncien per a ben aviat altres consells de guerra.

El president de la Generalitat s'ha adreçat a diversos organismes de caire internacional denunciant-los aquesta nova onada de terror franquista.

CRONICA DE NOVA-YORK

Carta oberta a Francisco Lucientes

per Jaume Miravitlles

Una de les bases de la propaganda franquista és l'aparent menyspreu d'Espanya enfront qualsevol actitud d'un pais estranger contra el règim franquista. El « pundonor » espanyol, el tradicional orgull de la raça, el sentit d'independència de la nacio, etc., etc., s'esgrimeixen com a les principals manifestacions d'aquesta actitud. Es més, no solament Espanya menyspreua aquestes posicions de l'estranger ans bé consoliden el règim franquista. Tot el que es faci, doncs, des de les Nacions Unides per enderrocar el règim de Franco no farà més que consolidar el poder del Dictador espanyol.

Aquesta es la plataforma oficial, la base psicologica sobre la qual es desenvolupa la propaganda franquista.

Ara bé, és veritat aixo ?

Espanya es sent aillada. En un mon que s'orienta decididament vers una més estreta col.laboracio entre els paisos, Espanya apareix com la sola nacio sense connexions internacionals. L'angoixa d'aquesta solucio quedà reflectada en ocasio del viatge d'Eva Peron a Espanya. Per damunt de tota ideologia de partits i de totes les elucubracions de la propaganda, Eva Peron representava l'efigie de l'unica nacio que no havia participat a la rigurosa quarantena politica, economica i moral a què està sotmesa l'Espanya de Franco. Els crits que aculliren Eva Peron no eren més que una demostracio de l'ànsia del franquisme davant l'aillament espanyol.

De tant en tant, d'una manera indirecta, l'Espanya de Franco sol.licita l'aixecament d'aquesta quarantena i la integracio d'Espanya al mon de la post-guerra. S'amaguen a l'opinio publica espanyola les reiterades negatives del mon en resposta a aquestes crides i per contra, a través de rumors i declaracions més o menys oficioses, es deixa entreveure que aviat cessarà l'aillament i que Espanya s'unirà al cor de les nacions lliures.

Recentment el corresponsal a Nova-York dels diaris franquistes, senyor Francisco Lucientes, ha publicat un d'aquests articles adreçats a aixecar la moral dels dirigents del règim. Afirma el senyor Lucientes, en un dels seus darrers cables, que l'actitud anticomunista de l'Espanya de Franco es vista amb gran interès als Estats Units i que en aquest pais s'assisteix a una autèntica evolucio de l'opinio publica i dels organismes oficials amb relacio a Franco.

Tinc de dir al senyor Lucientes que aquest seu article està dictat més que per la realitat d'una situacio pel desig de que aquesta situacio fos real. I ja que l'interès del senyor Lucientes es centra, sobretot, en l'actitud dels Estats Units amb relacio a Franco, anem a recordar-li algunes de les manifestacions oficials d'aquest pais amb referència a l'Espanya franquista.

La primera data de 1945, quan Norman Armour fou designat Ambaixador dels Estats Units a Madrid. Heus aci què digué Roosevelt en aquella ocasio :

« Com vos sabeu no és la nostra pràctica en relacions normals. interferir-nos amb els problemes interiors d'altres paisos mentre no existeixi una menaça de pau internacional. La forma del Govern d'Espanya i la politica d'aquest Govern és problema que interessa unicament al poble espanyol. No obstant, mancaria de franquesa si no us digués que no puc veure cap lloc en la comunitat de nacions per als governs fundats sobre principis feixistes.

« Tots tenim els sentiments més amistosos envers el poble espanyol i esperem, ansiosos, l'ocasio d'establir-hi relacions normals. Hi ha moltes coses que estariem encantats de fer en el terreny economic i en altres per a palesar aquesta amistat. Pero la iniciacio d'aquestes mesures és actualment impossible car el sentiment americà es profundament oposat al règim actualment en el poder a Espanya.

« Per tant, espero sincerament que aviat arribi el temps en què Espanya pugui assumir el paper i la responsabilitat que creiem que hauria de tenir en el camp internacional ».

Des de llavors la politica oficial de Washington amb relacio a Espanya ha seguit exactement el mateix camí. L'actitud dels Estats Units a Postdam, Yalta i Sant Francisco, fou conseqüent amb les recomanacions de Roosevelt a Norman Armour. Igual posicio adoptaren els Estats Units en la Declaracio Tripartita, signada conjuntament amb França i Anglaterra, el mes de març del 1946, establint la seva incompatibilitat amb el règim franquista.

El senyor Lucientes podrà alegar que els Estats Units foren portats a aquestes actituds de tipus internacional, més que obeint a la seva propia voluntat politica per la necessitat de no ésser un tercer en discordia. Pero simultàniament i després d'aquestes declaracions col.lectives, Estats Units, pel seu compte, impulsats per motius d'ètica moral que troven llurs motivacions en la naturalesa intima de la seva consciència nacional, ha fixat de manera que no deixa lloc a cap mena de dubte l'opinio que li mereix Franco i la seva Dictadura.

Quan el President Truman formulà, amb relacio a Grècia, la doctrina que porta el seu nom, el general Franco i la premsa al seu servei afirmaren que si el President Truman volia ésser conseqüent amb ell mateix no tindria més remei que considerar que el general Franco lluitava contra els mateixos enemics i amb els mateixos objectius contra els que lluitava el règim grec. Uns dies més tard, el Departament d'Estat del Govern de Washington publicà una nota oficial en el transcurs de la qual es declarava explicitament que en cap cas l'aplicacio de la doctrina Truman podia beneficiar al règim franquista.

Unes setmanes després de la proclamacio de la doctrina Truman, el Departament d'Estat trameté a Madrid, com encarregat de Negocis, al senyor Paul Culbertson, Cap del Departament de l'Europa Occidental al Ministeri d'Estat. L'alta categoria personal i politica del Sr. Culberston fou interpretada per la premsa franquista com un discret intent, per part dels Estats Units, de vulnerar la recomanacio de les Nacions Unides del 12 de desembre passat conduent a què els paisos membres retiressin de Madrid els Ambaixadors i Ministres. Encara que el titol oficial del senyor Culberston era el de « Encarregat de Negocis », al dir de la premsa franquista el seu prestigi personal i la seva alta significacio politica el feien « Ministre » o « Ambaixador ». Pero a l'arribar a La Corunya el senyor Culberston, féu una declaracio sense precedents en els anals de la diplomàcia : « Vinc a aquest pais — afirmà — amb la intencio de consolidar els llaços culturals i economics entre Espanya i els Estats Units... pero aixo no podrà ésser mentre perduri a Espanya l'actual règim politic ». Es la primera vegada, en efecte, que a l'arribar un « Ambaixador » a un pais el primer que demana és la dimissio del Cap del Govern.

La premsa internacional, entre ella la « Pravda » de Moscu, es féu eco d'uns rumors relatius a la possibilitat de què els Estats Units concedissin un crèdit substancial a Franco. El Departament d'Estat publicà una nota oficial en la qual es deia que en cap cas el Govern nordamericà havia pensat en obrir crèdit a Franco. Pero llavors la premsa espanyola circulà el rumor de certs grans interessos privats nordamericans, la companyia telefonica, els collidors de coto, certes institucions bancàries, etc., etc., obririen privadament crèdits a Franco.

Uns dies després d'aquests rumors el « New-York Times » publicà una nova del seu corresponsal a Madrid, Sam Pope Brewer, declarant que el senyor Vila, representant personal del general Franco, havia fracassat en el seu intent d'obtenir crèdits privats als Estats Units i que tornava a Madrid amb les mans buides.

Al pronunciar el seu famos discurs en la Universitat de Harvard, el 6 de juliol passat, el general Marshall fixava un minim de bases politiques que representaven l'eliminacio de l'Espanya de Franco del seu pla d'ajuda a Europa. Quan Angleterra i França trameteren les invitacions a les Nacions Europees, només eliminaren Alemanya i Espanya. Si es té en compte que un dels motius fonamentals del Pla Marshall és la reconstruccio de la industria pesada i de la mineria alemanyes, veurem que, de fet, l'unic pais d'Europa eliminat del Pla Marshall, per la voluntat dels seus iniciadors, és Espanya.

Pero Franco, representant de la teoria del « pundonor » continua sord, segons afirmen llurs penegiristes, a qualsevol reaccio internacional contra el seu règim. Tan sord que el principal motiu del referendum sobre la Llei de Successio no és altre que el de donar a entendre a aquesta opinio internacional, a la qual oficialment es menyspreua, que Espanya ha complert la recomanacio fonamental de l'Assemblea de les Nacions Unides del desembre passat al propiciar una evolucio democràtica del règim franquista.

Dos dies després del Referendum del 6 de juliol i al prendre possessio del seu càrrec de Secretari Adjunt del Departament d'Estat, el Sr. Norman Armour, un periodista li preguntà quina era l'opinio del Govern americà amb referència al Referendum de Franco. La contestacio de l'ex-Ambaixador a Madrid fou rotunda : « Les condicions en què s'ha celebrat aquest referendum no canvien per a res l'actitud del Govern dels Estats Units amb relacio al règim de Franco ».

Pero el Senyor Lucientes té de donar als espanyols la sensacio que la necessitat d'oposar-se a l'expansio comunista obligarà als Estats Units a apoiar el règim de Franco. I l'afirmacio del senyor Lucientes ha tingut lloc en la mateixa setmana en què s'han produit dos fets trascendentals : la declaracio del general Wedemeyer, enviat especial del Departament d'Estat a Xina, assegurant que els Estats Units no poden ajudar a fons el règim de Chang-Kai-Shek mentre aquest no liberalitzi els seus procediments politics i no democratitzi les bases constitucionals del seu Govern. Durant la mateixa setmana es produeix la crisis grega, evidentment provocada per l'Ambaixada nordamericana a Atenes. La motivacio d'aquesta crisis la constitueix, fonamentalment, l'eliminacio del Govern Grec del general Napoleo Zervas, considerat pels Estats Units massa dretista i l'ingrès en el Govern d'elements més democràtics i liberals. El Sr. Tsaldaris ha intentat escamotejar, amb una hàbil maniobra, l'objectiu nordamericà a Grècia, pero el Departament d'Estat ha enviat al seu expert Loy Henderson a Atenes, i aquest ha afirmat al rei de Grècia que el manteniment de l'ajuda nordamericana al seu pais depenia de l'evolucio democràtica del seu Govern.

Passa a la segona plana

L'ONZE DE SETEMBRE

El President IRLA s'adreça al poble de Catalunya

Des de Ràdio París, el passat dia 11 de setembre, el Molt Honorable President de la Generalitat, senyor Josep Irla, va adreçar-se al poble de Catalunya. Heus ací el text de la seva al.locució :

« L'onze de setembre és per a tots nosaltres, catalans, un aniversari de dol i de glòria. La caiguda de Barcelona, la mort gloriosa del Conseller en Cap Rafael de Casanova, darrers episodis d'una llarga guerra imposada al poble català per un desti advers, senyalaren la fi de les llibertats catalanes i la supressió violenta de les institucions que n'eren el baluard i la representació. Aleshores, com avui, l'enemic va creure que l'hora era arribada de prendre'ns-ho tot, de proclamar per reial decret, la mort de Catalunya. Mentrestant, però, els catalans d'aquell temps conservaven — com els catalans d'avui conserven — un tresor que res ni ningù no els podia arrabassar : la llengua, la voluntat, l'esperança i, amb elles, l'amor al treball, virtut cardinal del nostre poble.

Aquest tresor era la penyora del redreçament nacional de la Pàtria ; procès lent i dolorós ; redreçament de l'esperit primer, i que fou coronat, un cop proclamada la Repùblica, pel reconeixement de la nostra personalitat i la restauració de les institucions.

Tots recordem l'esclat amb què Catalunya, durant els breus anys de la llibertat recobrada, celebrava la diada de l'onze de setembre, que era, és i serà la festa nacional del nostre poble. De totes les dates majors de la nostra història, és aquesta la que tots els catalans han escollit d'instint per a fer-ne la festa de la Pàtria. Perquè ? Perquè l'onze de setembre comporta una lliçó. Ens ensenya que les malvestats que cauen damunt d'un poble no són mai sense remei i que els sacrificis fets per una causa justa són llevor infal.lible de victòria.

Aquest any, una vegada més — i tan debó que sigui la darrera — els catalans commemorem l'onze de setembre sota el signe de la separació. Separats els que viuen a Catalunya i els que hi voldrien viure i no poden. Separades moltes families. Allunyats els pares dels fills, el marit de la muller, els germans dels germans. Els catalans que, fora de la llar esperen l'hora del retorn, han tingut el melangiós consol de poder celebrar lliurement i pùblica, el trist gloriós aniversari. A França, com en altres terres d'Europa i América, i potser de més lluny, veus catalanes han enaltit la memòria dels màrtirs del 1714. Però tots sabem prou bé que és a Catalunya on la gesta llur ha tingut la commemoració més solemne i més adient, i és per això que jo reclamo, en tant que President de la Generalitat, l'honor de sumar la meva veu al vostre silenciós homenatge. A Barcelona, cap i casal de la Pàtria, i a tota la terra catalana, els catalans, n'estic segur, han desfilat avui de pensament i de cor, davent l'estàtua invisible i a tot arreu present del noble Conseller en Cap, aguantant encara, ferit de mort, amb una mà la bandera estimada i amb l'altra l'espasa que es vincla, però que no es trenca.

Catalans : l'herència recollida a la mort del President Màrtir Lluis Companys, m'ha portat a la Presidència de la nostra Generalitat. President, per tant, de tots els catalans, crec i proclamo davant vosaltres, en el dia d'avui, que no hi ha força al món que pugui trencar l'espasa del nostre dret. I proclamo, aixi mateix, que els meu actes i els meus propósits no tenen altra inspiració que el deure que m'escau de mantenir ben alta, ben dreta i ben sola la bandera de la gloriosa institució que és simbol del nostre dret inalienable a la llibertat. Dret de Catalunya i dret de cadascun dels seus fills.

Visca Catalunya ! »

memoriaesquerra.cat — La Humanitat [Montpeller-París, 1944-1953], 2/10/1947, pàgina 1